

АНАЛІТИЧНА ДОВІДКА
за результатами проведення опитування науково-педагогічних
працівників щодо оцінювання системи внутрішнього забезпечення
якості освіти.

У період з 01 по 30 червня 2026 року у Військовій академії (м. Одеса) (далі – Академія) було проведено анонімне опитування серед науково-педагогічних працівників у кількості 230 осіб. Опитування є формою залучення науково-педагогічного складу до системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та підвищення ефективності управління закладом вищої освіти.

Метою опитування є комплексне оцінювання ефективності функціонування системи внутрішнього забезпечення якості освіти в Академії очима науково-педагогічних працівників, визначення рівня їхньої задоволеності умовами праці, академічною свободою та матеріально-технічним забезпеченням, а також напрацювання обґрунтованих рекомендацій щодо оптимізації освітнього процесу та управлінських рішень з урахуванням досвіду бойових дій і стандартів НАТО.

Метод дослідження – анонімне анкетування на добровільних засадах з використанням інструменту Google Форми.

Задачі дослідження:

- визначити рівень обізнаності НПП із чинним Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освіти та оцінити доступність і зрозумілість нормативної бази Академії;
- проаналізувати стан комунікації та регулярність обговорення результатів моніторингу якості освіти на рівні кафедр, інститутів та факультету.
- оцінити ступінь академічної свободи викладачів під час розробки робочих програм дисциплін (силабусів) та вибору методів навчання;
- встановити рівень дієвості заходів із дотримання академічної доброчесності та боротьби з плагіатом в Академії;
- з'ясувати ступінь задоволеності викладачів можливостями для підвищення кваліфікації, професійного розвитку, а також станом матеріально-технічного та інформаційного забезпечення їхніх дисциплін;
- оцінити адаптованість чинної системи якості освіти до реальних потреб сучасної військової підготовки (зокрема, інтеграцію досвіду бойових дій та стандартів НАТО);
- дослідити якість зворотного зв'язку з боку керівництва Академії та ступінь реального впливу результатів внутрішнього оцінювання на ухвалення управлінських рішень;
- акумулювати та систематизувати конкретні пропозиції й зауваження НПП щодо вдосконалення системи внутрішнього забезпечення якості освіти в Академії.

ЧИ ОЗНАЙОМЛЕНІ ВИ З ЧИННИМ ПОЛОЖЕННЯМ ПРО СИСТЕМУ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЯКОСТІ ВІЙСЬКОВОЇ ОСВІТИ ВІЙСЬКОВОЇ АКАДЕМІЇ (М. ОДЕСА)?

87,39 % респондентів – так, повністю;

11,74 % – ознайомлені частково;

0,87 % – ні, не ознайомлені.

Рівень позитивних відповідей “Дуже добре”.

Рекомендовано продовжувати активну інформаційну роботу та підтримувати цей показник за допомогою регулярних коротких нагадувань і оновлень для повного охоплення колективу.

ОЦІНІТЬ РІВЕНЬ ДОСТУПНОСТІ ТА ЗРОЗУМІЛОСТІ НОРМАТИВНОЇ БАЗИ АКАДЕМІЇ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

0,87 % респондентів – на 1/5 (абсолютно незадовільно);

1,30 % – на 2/5;

10 % – на 3/5;

40,87 % – на 4/5;

46,96 % – на 5/5 (відмінно).

Рівень позитивних відповідей “Дуже добре”.

Рекомендовано зважаючи на високий рівень задоволеності, рекомендується підтримувати актуальність документів та додатково спростити їхнє сприйняття для невеликої частини користувачів шляхом створення коротких візуальних пам'яток, інфографік або розділів із частими запитаннями на сайті закладу.

ЯК ЧАСТО НА РІВНІ ВАШОЇ КАФЕДРИ/ІНСТИТУТУ(ФАКУЛЬТЕТУ) ОБГОВОРЮЮТЬСЯ РЕЗУЛЬТАТИ МОНІТОРИНГУ ЯКОСТІ ОСВІТИ (РЕЗУЛЬТАТИ АНКЕТУВАННЯ КУРСАНТІВ, ЗВІТИ НПП ТОЩО)?

90,43 % респондентів – регулярно (щомісяця/щосеместру);

6,52 % – інколи (раз на рік);

2,61 % – вкрай рідко;

0,43 % – ніколи не обговорюються.

Рекомендовано продовжувати практику систематичного моніторингу та підтримувати таку ж високу періодичність зустрічей (щомісяця чи щосеместру) для оперативного покращення навчального процесу.

ЧИ ВІДЧУВАЄТЕ ВИ ДОСТАТНІЙ РІВЕНЬ АКАДЕМІЧНОЇ СВОБОДИ ПРИ РОЗРОБЦІ РОБОЧИХ ПРОГРАМ ДИСЦИПЛІН (СИЛАБУСІВ) ТА ВИБОРІ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ

48,72 % респондентів – так, повністю;

43,59 % – скоріше так;

7,69 % – ні, процедури занадто бюрократизовані.

Рівень позитивних відповідей “Відмінно”.

Рекомендовано зберегти чинні успішні практики автономії та спростити паперову роботу для тих, хто відчуває надмірну бюрократію.

ОЦІНІТЬ ДІЄВІСТЬ ЗАХОДІВ, ЯКІ ВЖИВАЮТЬСЯ В АКАДЕМІЇ ДЛЯ ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ (БОРОТЬБА З ПЛАГІАТОМ, ОБ'ЄКТИВНІСТЬ ОЦІНЮВАННЯ)

1,30 % респондентів – на 1/5 (повністю неефективні);

2,17 % – на 2/5;

14,35 % – на 3/5;

46,09 % – на 4/5;

36,09 % – на 5/5 (максимально ефективні).

Рівень позитивних відповідей “Дуже добре”.

Рекомендовано так ,як більшість опитаних оцінюють заходи Академії як високоефективні, тому варто продовжувати поточну практику, але звернути увагу на незначну частину критичних відгуків для повного вдосконалення системи боротьби з плагіатом та прозорості оцінювання.

ОЦІНІТЬ МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ТА ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ НПП, ЯКІ НАДАЄ АБО ПІДТРИМУЄ АКАДЕМІЯ

1,30 % респондентів – на 1/5 (повністю незадовільно);

3,48 % – на 2/5;

14,78 % – на 3/5;

31,74 % – на 4/5;

48,70 % – на 5/5 (повністю задовольняє).

Рівень позитивних відповідей “Дуже добре”.

Рекомендовано продовжувати розвивати успішні програми навчання, які подобаються більшості, та зробити формати курсів більш гнучкими, щоб задовольнити потреби решти викладачів.

ОЦІНІТЬ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ТА ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ (НАВЧАЛЬНІ КЛАСИ, ПОЛІГОНИ, ТРЕНАЖЕРИ, ДОСТУП ДО СПЕЦЛІТЕРАТУРИ) ДЛЯ ВАШОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3,04 % респондентів – на 1/5 (потребує кардинального оновлення);

7,39 % – на 2/5;

20 % – на 3/5;

41,74 % – на 4/5;

27,83 % – на 5/5 (повністю забезпечено).

Рівень позитивних відповідей “Добре”.

Рекомендовано зосередити зусилля на плановому оновленні навчального обладнання та розширенні доступу до сучасних електронних бібліотечних ресурсів для усунення зауважень критичної групи респондентів.

ЧИ ВРАХОВУЄ, НА ВАШУ ДУМКУ, ЧИННА СИСТЕМА ЯКОСТІ ОСВІТИ РЕАЛЬНІ ПОТРЕБИ ТА СТАНДАРТИ СУЧАСНОЇ ВІЙСЬКОВОЇ ПІДГОТОВКИ (ВРАХУВАННЯ ДОСВІДУ БОЙОВИХ ДІЙ, СТАНДАРТІВ НАТО ТОЩО)?

46,09 % респондентів – так, повністю враховує;

40,87 % – враховує частково;

5,65 % – майже не враховує (*кафедра організації застосування засобів технічних видів розвідки, кафедра тактики, кафедра фундаментальних наук*);

7,39 % – складно відповісти.

Рівень позитивних відповідей “Задовільно”.

Рекомендовано: більшість опитаних позитивно оцінюють адаптацію освіти до вимог війни та стандартів НАТО, проте третині системи все ще бракує комплексного підходу, тому головною рекомендацією є посилення практичної складової навчання та прискорення впровадження бойового досвіду в освітні програми.

ЯК ВИ ОЦІНЮЄТЕ ЗВОРОТНИЙ ЗВ'ЯЗОК З БОКУ КЕРІВНИЦТВА АКАДЕМІЇ/НАВЧАЛЬНОГО ВІДДІЛУ ЩОДО ВАШИХ ЗАПИТІВ ЧИ ЗАУВАЖЕНЬ ЩОДО ПОКРАЩЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ?

1,30 % респондентів – на 1/5 (повна відсутність реакції);

4,78 % – на 2/5;

14,78 % – на 3/5;

34,35 % – на 4/5;

44,78 % – на 5/5 (швидка та конструктивна реакція).

Рівень позитивних відповідей “Добре”.

Рекомендовано підтримувати поточний високий рівень відкритості та додатково звернути увагу на запити тієї невеликої частини курсантів/слухачів, які вважають зворотний зв'язок недостатнім або повільним.

ЧИ ВПЛИВАЮТЬ РЕЗУЛЬТАТИ ВНУТРІШНЬОГО ОЦІНЮВАННЯ (НАПРИКЛАД, РЕЙТИНГУВАННЯ НПП ЧИ АНКЕТУВАННЯ КУРСАНТІВ) НА РЕАЛЬНІ УПРАВЛІНСЬКІ РІШЕННЯ ТА ЗМІНИ В АКАДЕМІЇ?

50,43 % респондентів – так, зміни помітні;

17,83 % – впливають лише формально (*кафедра військового лідерства, кафедра автомобільної техніки, кафедра бронетанкової техніки*);

6,96 % – ніяк не впливають (*кафедра забезпечення пальним та мастильними матеріалами, кафедра організації застосування засобів технічних видів розвідки, кафедра фундаментальних наук*);

24,78 % – не володіють інформацією.

Рівень позитивних відповідей “Достатньо”.

Рекомендовано Академії слід відкритіше звітувати про конкретні зміни, впроваджені за результатами опитувань, щоб зменшити кількість необізнаних та довести реальну дієвість цього оцінювання.

ВАШІ КОНКРЕТНІ ПРОПОЗИЦІЇ, ЗАУВАЖЕННЯ АБО РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ВІЙСЬКОВІЙ АКАДЕМІЇ (М. ОДЕСА)?

Науково-педагогічні працівники висунули наступні пропозиції щодо вдосконалення системи внутрішнього забезпечення якості освіти, а саме:

1. Матеріально-технічне забезпечення

- Удосконалення навчально-матеріальної бази відповідно до реалій сучасної війни (БпЛА, РЕБ, ТЗР, РЕР, засоби протидії, обладнання для обслуговування та ремонту тощо).
- Модернізація спортивних споруд, навчально-тренувальних комплексів, мультимедійного обладнання та спеціалізованих класів.
- Покращення матеріально-технічної бази ЦЗНП (стаціонарні проектори, якісне обладнання для дистанційного навчання, пінбольне/страйкбольне обладнання, гранати ППРО-5, розширення КІЛ ХАУС).
- Розвиток полігону: створення навчальних точок (в т.ч. урбанізована місцевість), парку бойової техніки, забезпечення західною технікою, OPFOR, боєприпасами.
- Покращення матеріально-технічної бази на віддалених локаціях та тимчасових майданчиках.

2. Кадрове забезпечення та мотивація викладачів

- Збільшення чисельності науково-педагогічних працівників, інструкторів та спеціалістів.
- Призначення викладачів виключно за фахом та наявністю достатнього бойового досвіду.
- Постійне підвищення кваліфікації, у т.ч. можливість проходження курсів за кордоном для вмотивованих викладачів (особливо зі знанням іноземних мов).
- Підвищення грошового забезпечення НПП, введення доплат, усунення практики витрачання власних коштів на організацію занять та відрядження.

3. Оновлення освітніх програм та змісту

- Регулярне оновлення ОПП відповідно до потреб ЗСУ, сучасного бойового досвіду та стандартів НАТО.
- Залучення до оновлення програм бойових офіцерів, сержантів, випускників та роботодавців.
- Збільшення практичної складової, бойового стажування в бойових частинах та можливостей стажування/навчання за кордоном.
- Широке залучення молодих бойових офіцерів та сержантів до викладацької діяльності.

4. Організація навчального процесу

- Збільшення обсягу практичних занять, тренувань, командно-штабних навчань та зменшення частки дистанційного навчання.
- Забезпечення розумного та рівномірного навчального навантаження на курсантів і викладачів.
- Надання матеріалів для самопідготовки на платформах (зокрема під час повітряних тривог) та доступу до спеціальних програм.

5. Якість викладання, оцінка та контроль

- Об'єктивне оцінювання курсантів без завищення, посилення їхньої персональної відповідальності за результати.
- Чітке дотримання академічної доброчесності та єдиних правил для всіх учасників процесу.
- Удосконалення системи рейтингу НПП з акцентом на реальне стимулювання, а не лише на успішності курсантів.

6. Цифризація та забезпечення якості освіти

- Розширення використання сучасних електронних платформ (в т.ч. Moodle), електронного документообігу та стабільного інтернету.
- Автоматизація процесів внутрішнього забезпечення якості освіти.
- Розробка внутрішніх положень про акредитацію програм, активізація роботи відповідних підрозділів.
- Перехід до гнучкої, менш бюрократичної системи внутрішнього забезпечення якості, орієнтованої на реальні потреби.

7. Загальні принципи

- Постійне (перманентне) вдосконалення освітнього процесу.

Начальник науково-методичного
відділу забезпечення якості
освітньої діяльності та вищої освіти